

ՈՒՍՈՒՑՉԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ

2024

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 2

ԽՄԲԻ ՀԱՄԱՐԸ

ՆՍՏԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐԸ

Հարգելի՛ ուսուցիչ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության:
Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի
անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք դրան
անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարող եք օգտագործել սևագրության համար:

1

Ո՞ր տարածաշրջանում *չկան* միապետություններ:

- 1) Լատինական Ամերիկա
- 2) Հյուսիսային Աֆրիկա
- 3) Հարավարևելյան Ասիա
- 4) Հարավային Եվրոպա

2

Ո՞ր տարածաշրջանում են գրանցվել մեկ շնչի հաշվով ՀՆԱ-ի ամենաբարձր ցուցանիշները:

- 1) Արևադարձային Աֆրիկա
- 2) Արևմտյան Եվրոպա
- 3) Լատինական Ամերիկա
- 4) Հարավարևելյան Ասիա

3

Արդյունաբերության ո՞ր ճյուղի ձեռնարկությունների տեղաբաշխման մեջ կարևորագույն տեղ ունի վառելիքաէներգետիկ գործոնը:

- 1) թեթև արդյունաբերություն
- 2) մեքենաշինություն
- 3) գունավոր մետաղաձուլություն
- 4) նավթավերամշակում

4

«Նեղուց-միացվող ջրային ավազաններ» շարքերից ընտրել *սխալը*.

- 1) Մալակկայի նեղուց—Անդամանյան և Հարավչինական ծովեր
- 2) Հորմուզի նեղուց — Պարսից ծոց և Օմանի ծոց
- 3) Մազելանի նեղուց—Ատլանտյան և Խաղաղ օվկիանոսներ
- 4) Բերինգի նեղուց—Ճապոնական և Բերինգի ծովեր

5

Աշխարհի բնակչության քանի՞ տոկոսն է ապրում քաղաքներում:

- 1) մոտավորապես 90%
- 2) 40%-ից քիչ
- 3) մոտավորապես 75%
- 4) 50%-ից շատ

6

«Օվկիանոս—փողրակ» գույգերից ո՞րն է *սխալ*.

- 1) Հյուսիսային սառուցյալ—Չուկոտյան
- 2) Հնդկական—Ջոնդյան
- 3) Խաղաղ—Մարիանյան
- 4) Ատլանտյան—Պուերտո Ռիկո

7

«Լեռնաշղթա—վտակ—գետ—գետաբերան» գույգերից ընտրել *սխալը*.

- 1) Ուրալյան լեռներ—Անգարա—Ենիսեյ—Հյուսիսային սառուցյալ օվկիանոս
- 2) Մեծ Ջրբաժան լեռներ—Դառլինգ—Մուրեյ— Մեծ ավստրալական ծոց
- 3) Անդերի լեռնաշղթա—Մարանիոն—Ամազոն—Ատլանտյան օվկիանոս
- 4) Ժայռոտ լեռներ—Միսսուրի—Միսիսիպի—Մեքսիկական ծոց

8

Ո՞ր երկիրը *չի* սահմանակցում Ֆրանսիայի հետ:

- 1) Գերմանիա
- 2) Դանիա
- 3) Լյուքսեմբուրգ
- 4) Բելգիա

9

Ո՞ր պետությունն է հայտնվել քաղաքական քարտեզի վրա 20-րդ դարի 90-ականներին:

- 1) Կուբա
- 2) Հարավային Սուդան
- 3) Չեխիա
- 4) Հյուսիսային Կորեա

10

«Պետություն—պաշտոնական լեզու» շարքերից ո՞րն է *սխալ*.

- 1) ՀԱՀ—անգլերեն
- 2) Բրազիլիա—պորտուգալերեն
- 3) Ավստրիա—ֆրանսերեն
- 4) Մեքսիկա—իսպաներեն

11 Թվարկված երկրներից որո՞ւմ է գերակշռում քրիստոնեության կաթոլիկ ուղղությունը.

- 1) Շվեդիա և Իռլանդիա
- 2) ԿԴՀ և Ֆիլիպիններ
- 3) Նորվեգիա և Ավստրիա
- 4) ՀԱՀ և Հունաստան

12 Հետևյալ երկրների շարքերից ո՞րն է բազմազգ:

- 1) Ինդոնեզիա և Նիգերիա
- 2) Արգենտինա և Գերմանիա
- 3) Ռուսաստան և Ալժիր
- 4) Բրազիլիա և Ֆրանսիա

13 Հետևյալ երկրներից ո՞րն ունի բնակչության ամենացածր միջին խտությունը:

- 1) Մոնղոլիա
- 2) Իրան
- 3) Նիգերիա
- 4) Ֆրանսիա

14 Ո՞ր երկիրն ունի ուրբանիզացման ամենաբարձր մակարդակը:

- 1) Պորտուգալիա
- 2) Իտալիա
- 3) Ճապոնիա
- 4) Հնդկաստան

15 Հետևյալ երկրներից ո՞րն ունի ՄՁՀ ամենաբարձր ցուցանիշը:

- 1) Մեքսիկա
- 2) Սոմալի
- 3) Ֆիլիպիններ
- 4) Շվեդիա

16 Ո՞ր երկիրն է բնորոշում հետևյալ նկարագրությունը:

Այստեղ է գտնվում աշխարհի ամենամեծ մեգալոպոլիսը, որտեղ կենտրոնացված է երկրի բնակչության կեսից ավելին: Ամենաքիչ ապահովված երկրներից է բնական ռեսուրսներով: Ծովային տրանսպորտը լայնորեն կիրառվում է արտաքին աշխարհի հետ կապերի համար: Տնտեսության միջազգային մասնագիտացման ճյուղերն են միկրոէլեկտրոնիկան, ռոբոտաշինությունը, ավտոմոբիլաշինությունը և պողպատաձուլությունը: Աշխարհի միազգ երկրներից է: Ամենախիտ բնակեցվածներից է: Պետական կարգով սահմանադրական միապետություն է: Ներգաղթի համար գրավիչ չէ:

- 1) Ճապոնիա
- 2) Ինդոնեզիա
- 3) Մալայզիա
- 4) Չինաստան

17 Թվարկված երկրներից ո՞րը չի գտնվում գեոսինկլինալային գոտում:

- 1) Նեպալ
- 2) Հայաստան
- 3) Շվեյցարիա
- 4) Ուրուգվայ

18 Թվարկված երկրներից ո՞րը չի մտնում առաջին տասնյակի մեջ քաղցրահամ ջրի պաշարներով:

- 1) Ուզբեկստան
- 2) Բրազիլիա
- 3) Ռուսաստան
- 4) Կանադա

19 Նշվածներից ո՞րն է տարածքային վեճի խաղաղ լուծման օրինակ:

- 1) Կուրիլյան կղզիներ
- 2) Տրիեստ
- 3) Ֆոլկլենդյան կղզիներ
- 4) Քաշմիր

20

«Մշակարույս—հայրենիք—առաջատար երկիր» շարքերից որո՞ւմ կա *անհամապատասխանություն*:

- 1) սուրճ—Եթովպիա— Բրազիլիա
- 2) բրինձ—Չինաստան—Չինաստան
- 3) եգիպտացորեն—Մեքսիկա—Ռուսաստան
- 4) ցորեն—Հայաստան—Չինաստան

21

Ո՞ր մարզում է գտնվում «Արևիկ» ազգային պարկը:

- 1) Կոտայք
- 2) Շիրակ
- 3) Տավուշ
- 4) Սյունիք

22

Նշվածներից ո՞ր հուշարձանն է գտնվում Շիրակի մարզում:

- 1) Հալիձորի բերդ
- 2) Վահրամաբերդ
- 3) Պռոշաբերդ
- 4) Որոտնաբերդ

23

Նշվածներից ո՞ր վանական համալիրն է գտնվում Վայոց ձորի մարզում:

- 1) Գոշավանք
- 2) Լմբատավանք
- 3) Գնդեվանք
- 4) Վահանավանք

24

Նշվածներից ո՞ր լեռնաշղթան է ամբողջությամբ գտնվում Տավուշի մարզում:

- 1) Բովաքարի լեռներ
- 2) Թեքսարի լեռներ
- 3) Մթնասարի լեռներ
- 4) Երանոսի լեռներ

25

Նշվածներից ո՞ր գետն է հոսում Արարատի մարզով:

- 1) Գեղարոտ
- 2) Արածո
- 3) Հախում
- 4) Ծակքար

26

Նշվածներից ո՞ր մարզն ունի քրոմիտի պաշարներ:

- 1) Գեղարքունիք
- 2) Սյունիք
- 3) Արագածոտն
- 4) Կոտայք

27

Նշվածներից ո՞ր սարավանդը չի գտնվում Արագածոտնի մարզում:

- 1) Թալինի
- 2) Կարմրաշենի
- 3) Եղվարդի
- 4) Շամիրամի

28

Նշվածներից ո՞ր կենդանին չ/հ հայտնվել «Միջազգային Կարմիր զբքում»:

- 1) հայկական իժ
- 2) գանգրափետուր հավալուսն
- 3) հայկական մուֆլոն
- 4) սպիտակապոչ արծիվ

29

Ո՞ր թվականին հաստատված օրենքով Երևանը ստացավ համայնքի կարգավիճակ:

- 1) 2015թ.
- 2) 1929թ.
- 3) 1995թ.
- 4) 2009թ.

30

Նշվածներից ո՞ր գետի վրա է կառուցվել Տոլորսի ջրամբարը:

- 1) Որոտան
- 2) Թարթառ
- 3) Ախուրյան
- 4) Կարկառ

31

Նշվածներից որո՞նք չեն համարվում նոր արդյունաբերական երկրներում տնտեսական քաղաքականության ուղղություններ.

- 1) վարկային բարձր տոկոսադրույքների սահմանում տարբեր ձեռնարկությունների համար
- 2) աշխատանքի բարձր արտադրողականության խթանում
- 3) ազատ շուկայի ու ձեռներեցության զարգացման խթանում
- 4) տնտեսության զարգացմանը արդյունավետ պետական միջամտություն
- 5) ներկրումը խթանող հատուկ ընկերությունների հիմնում
- 6) արտասահմանյան կապիտալի ներգրավման արտոնյալ պայմանների ստեղծում
- 7) հարկային մեծ դրույքաչափերի սահմանում

32

Նշվածներից որո՞նք զարգացած երկրների բնութագրիչ չեն .

- 1) աշխատանքային ռեսուրսների մեծ ներգրավվածություն գյուղատնտեսության մեջ
- 2) շուկայական հարաբերությունների զարգացման հասուն մակարդակ
- 3) հանքարդյունաբերությունը, որպես օրենք, բնորոշ չէ
- 4) տնտեսության մեջ ծառայությունների ոլորտի գերակշռություն
- 5) մշակող արդյունաբերության գիտատար ճյուղերի գերակշռություն
- 6) բնակչության մեկ շնչի հաշվով ՀՆԱ-ի մեծ ցուցանիշ
- 7) երկարակեցության բարձր ցուցանիշ

33

Որո՞նք են մարդկային զարգացման համաթվի գլխավոր բաղադրիչները

- 1) հանցավորության մակարդակ
- 2) կյանքի միջին տևողություն
- 3) մեկ մարդու հաշվով ՀՆԱ - ն
- 4) առողջապահության մատչելիություն
- 5) կրթական մակարդակ
- 6) մշակույթի մատչելիություն
- 7) սոցիալական պաշտպանվածություն

ՀՀ կլիմայի վերաբերյալ ո՞ր պնդումներն են ճիշտ.

- 1) Ձյունամերձ լեռնային կլիման ձևավորվում է 2500 մ-ից սկսված:
- 2) Ցածրադիր գոտում ձմեռը կարճատև է՝ դեկտեմբերից մինչև փետրվարի վերջ:
- 3) Հանրապետության ծայր հարավում և հյուսիս-արևելքում կլիման խոնավ մերձարևադարձային է:
- 4) Ցուրտ լեռնային կլիմայի պայմաններում տարածվում է մերձալպյան և ալպյան լանդշաֆտը:
- 5) Չափավոր շոգ կլիման տարածվում է մինչև 1300 մ բարձրությունները:
- 6) Չոր ցամաքային կլիման տարածվում է Գեղարքունիքի մարզում:
- 7) Ամառը ցածրադիր գոտում տևում է մայիսի երկրորդ կեսից մինչև հոկտեմբերի սկիզբ:

Տրված պնդումներից որո՞նք են սխալ:

- 1) Իզոթերմերը առաջին անգամ ի հայտ եկան Հումբոլդտի քարտեզներում:
- 2) Աշխարհագրական հետազոտությունների մեթոդները աշխարհագրական մշակույթի բաղադրիչներից են:
- 3) Աշխարհի աշխարհագրական պատկերը բազմակիորեն ներկայացնում է Երկրի աշխարհագրական թաղանթի, բնության և հասարակության փոխազդեցության ամբողջական պատկերը:
- 4) Տարածականությունը աշխարհագրական գիտության լեզվի բաղադրիչներից է:
- 5) Կոնկրետությունը աշխարհագրական մտածողության հիմնական հատկանիշներից է:
- 6) Համագիտական մեթոդներից է քարտեզագրական մեթոդը:
- 7) Դաշտային հետազոտության եղանակներն են անշարժ, կիսաանշարժ և երթուղային:

Երկրի տարեկան պտույտի վերաբերյալ ո՞ր պնդումներն են սխալ:

- 1) Երկրի տարեկան պտույտի հետևանքով առաջանում է Կորիոլիսի ուժը:
- 2) Երկրի առանցքի թեքությունը ամբողջ պտույտի ընթացքում չի փոխվում:
- 3) Չորս տարին մեկ փետրվարն ունենում է 28 օր:
- 4) Արեգակի ճառագայթների անկման անկյունը Հյուսիսային բևեռում հունիսի 22-ի կեսօրին $23,5^\circ$ է:
- 5) Հարավային բևեռային շրջագծի վրա բևեռային ցերեկ լինում է դեկտեմբերի 22 - ին:
- 6) Բևեռային ցերեկների տևողությունը բևեռային շրջագծերի վրա 6 ամիս է:
- 7) Երկիրը հեռակետում լինում է հունվարի 3-ին:

Քամիների վերաբերյալ ո՞ր պնդումներն են սխալ:

- 1) Բրիզները օրվա ընթացքում 2 անգամ ուղղությունը փոխող քամիներ են:
- 2) Պասսատները հասարակածից դեպի արևադարձեր փչող մշտական ուղղություն ունեցող քամիներն են:
- 3) Տոնադոները ձևավորվում են տաք և սառը օդային զանգվածների հանդիպման շրջաններում:
- 4) Աշխարհում ամենահզոր անտիցիկլոնը Սիբիրականն է:
- 5) Ամառային մուսսոնները փչում են ցամաքից դեպի օվկիանոս, իսկ ձմեռայինները՝ հակառակը:
- 6) Քամիների վարդը հաշվի է առնվում թունավոր արտանետումներ ունեցող գործարանների տեղադիրքը որոշելիս:
- 7) Լեոնահովտային քամիները ցերեկը լեռներից հովիտներ են փչում, գիշերը՝ հակառակը:

Անասնապահության վերաբերյալ ո՞ր պնդումներն են ճիշտ:

- 1) Խոզաբուծության զարգացմամբ առաջատար երկրներն են Ինդոնեզիան, Նիգերիան, Թուրքիան:
- 2) Անասնապահության առաջատար ճյուղը խոշոր եղջերավոր անասնապահությունն է:
- 3) Մեղվաբուծության առաջատար երկրներն են Հայաստանը, Վենեսուելան, Լեհաստանը:
- 4) Ավստրալիայում տարածված է մերինոս ցեղի ոչխարաբուծությունը:
- 5) Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունը աշխարհում առաջատար է կարակուլի մորթիների արտադրությամբ:
- 6) Շերամապահության հայրենիքը Իրանն է:
- 7) Ձկան որսով և ծովամթերքի արդյունահանմամբ առաջատար երկրներն են Բրազիլիան, Մալայզիան, Ավստրալիան:

Համաշխարհային օվկիանոսի վերաբերյալ ո՞ր պնդումներն են սխալ:

- 1) Ատոմային սուզանավերի վթարները, ափամերձ ատոմակայանների հեղուկ թափոնները օվկիանոսը վարակում են ռադիոակտիվ նյութերով:
- 2) Ձկնարդյունաբերության թափոնները անդառնալի հետևանքներ են ունենում օվկիանոսի ջրի որակի վրա:
- 3) Աղտոտիչների մեջ գլխավոր տեղ են զբաղեցնում նավթի արդյունահանումը և տեղափոխումը:
- 4) Գյուղատնտեսական պարարտանյութերը և թունաքիմիկատները ընդհանրապես չեն ազդում օվկիանոսի վրա:
- 5) Օվկիանոսյին ջրերում սնդիկի և կապարի անընդհատ ավելացումը հանգեցնում է կենդանի օրգանիզմների ոչնչացմանը:
- 6) Տնտեսական գոտիների ներդրումը խթանեց Համաշխարհային օվկիանոսում ձկնային պաշարների ավելացմանը:
- 7) Նավթային թաղանթների առաջացումը խախտում է ջրի գազաջերմափոխանակությունը, նվազեցնում գոլորշացումը:

ՀՀ վառելիքաէներգետիկ արդյունաբերության վերաբերյալ ո՞ր պնդումներն են սխալ:

- 1) Զգալի քանակությամբ էլեկտրաէներգիա ՀՀ—ն արտահանում է Իրան և Վրաստան:
- 2) Ջաջուռի, Իջևանի ածխի հանքերը և Վարդենիսի տորֆի հանքը ունեն արդյունաբերական նշանակության հարուստ պաշարներ:
- 3) Բնական գազը ներկրվում է Իրանից և Ռուսաստանից:
- 4) Առաջին ջրաէլեկտրակայանը կառուցվել է Ախուրյան գետի վրա:
- 5) Արդյունաբերության ճգնաժամով պայմանավորված՝ էլեկտրաէներգիայի սպառման ծավալները նվազել են:
- 6) էլեկտրաէներգիայի արտադրության կառուցվածքում առաջատարը ջերմային էներգետիկան է:
- 7) Զրային, արևային և հողմային էլեկտրակայանները կարող են աշխատել նույնիսկ տրանսպորտի լիակատար շրջափակման պայմաններում:

Պարենային հիմնախնդրի վերաբերյալ ո՞ր պնդումներն են սխալ:

- 1) Սովի ու թերսնման վերացման հիմնախնդրով զբաղվում է ՄԱԿ-ի հատուկ մասնագիտացված կազմակերպությունը՝ ՅՈՒՆԵՊ-ը:
- 2) Պարենային հիմնախնդիրը ազդում է հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների վրա և լուրջ վտանգ է ներկայացնում տասնյակ պետությունների համար:
- 3) Հողի բերրիության նվազման հիման վրա է Թոմաս Մալթուսը կառուցել իր տեսությունը:
- 4) Պարենային հիմնախնդիրը չափազանց սրվել է «ժողովրդագրական ճգնաժամի» հետևանքով:
- 5) Գիտնականների հաշվարկներով՝ մեկ մարդուն օրական միջին հաշվով անհրաժեշտ է ոչ պակաս, քան 1400 կկալ պարունակող բազմապիսի սնունդ:
- 6) Պարենային հիմնախնդիր գոյություն ունի բոլոր երկրներում:
- 7) Խնդրի էությունը համամոլորակային մասշտաբով պարենամթերքի ճիշտ վերաբաշխումն է և նպատակային օգտագործումը:

Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների վերաբերյալ ո՞ր պնդումներն են սխալ:

- 1) Համաշխարհային առևտուրը համակարգվում է Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության կողմից, որին անդամակցում է 164 երկիր՝ 2016թ.-ի դրությամբ:
- 2) Միջազգային տնտեսական հարաբերությունները համաշխարհային տնտեսության մեջ առանձին երկրների ազգային տնտեսությունների, միջազգային տնտեսական կազմակերպությունների, ֆինանսական կենտրոնների միջև ձևավորված տնտեսական և այլ կապերի համակարգն է:
- 3) Միջազգային տնտեսական հարաբերությունները հաճախ անվանում են համաշխարհային տնտեսության «արյունատար համակարգ»:
- 4) Ներկայումս միջազգային տնտեսական հարաբերություններում հիմնականը Հյուսիս—Հարավ ուղղությունն է, որտեղ առաջատարը Հարավն է:
- 5) Որևէ երկրի տնտեսական ներգրավվածությունը միջազգային տնտեսական հարաբերություններում արտահայտվում է ներկրման մասնաբաժնով:
- 6) Արտաքին տնտեսական հարաբերությունների զարգացման համար շատ կարևոր է փողի փոխարկելիությունը, տվյալ երկրի դրամը որոշակի փոխարժեքով այլ երկրի դրամի հետ փոխանակելու հնարավորությունը և հակառակը:
- 7) ԳՏՀ ազդեցությամբ միջազգային առևտրի ապրանքային կառուցվածքում աճել է վառելիքի, հումքի և պարենամթերքի բաժինը, նվազել՝ պատրաստի արտադրանքի բաժինը:

Գետի ծախսը 2 ժամում կազմել է 1 036 800 մ³ ջուր, գետի կենդանի կտրվածքի մակերեսը 18 մ² է: Հաշվել գետի ջրի արագությունը:

44

Գետի ակունքի բացարձակ բարձրությունը 3400 մ է, իսկ գետաբերանի բացարձակ բարձրությունը՝ 800մ: Գետի միջին թեքությունը 20մ/կմ է: Որոշել գետի երկարությունը:

45

Երկրում ցորենի միջին բերքատվությունը 50 ց/հա է, իսկ ստացված բերքի քանակը՝ 25 մլն տոննա: Որքա՞ն է ցորենի ցանքատարածությունների մակերեսը:

46

Երկրի ածխի պաշարները 15 մլն տ են, իսկ տարեկան արդյունահանումը՝ 30 000 տ: Որքա՞ն է երկրի ռեսուրսաապահովվածությունը:

47

Երկրում ապրում է 12 մլն մարդ, իսկ գյուղերում՝ 2 400 000 մարդ: Որքա՞ն է այդ երկրի ուրբանիզացման մակարդակը:

48

Երկու քաղաքների միջև տեղական ժամանակների տարբերությունը կազմում է 48 րոպե: Քանի՞ աստիճան է կազմում նրանց միջև եղած հեռավորությունը:

49

Երկրի բնակչության թիվը 25 մլն. է, ծնելիության գործակիցը՝ 11 ‰, մահացության գործակիցը՝ 7 ‰, ներգաղթել է 900 000 մարդ, արտագաղթել՝ 400 000: Որքա՞ն կլինի այդ երկրի բնակչության թիվը մեկ տարի հետո:

50

1 : 5000 000 մասշտաբ ունեցող քարտեզում երկիրն ունի 40 սմ² տարածք: Այդ երկրի ավտոճանապարհների երկարությունը 200 000 կմ է: Որքա՞ն է այդ երկրի տրանսպորտային ցանցի միջին խտությունը:

51

Մարզի բնակչության միջին խտությունը 20 մարդ/կմ² է, իսկ տարածքի մակերեսը՝ 2400 կմ²: Գյուղատնտեսական հողահանդակների մակերեսը 144000 հա է: Քանի՞ հեկտար գյուղատնտեսական հողահանդակ է բաժին ընկնում յուրաքանչյուր բնակչին:

52

Քանի՞ կգ նավթ է պետք այրել 45մլն կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա ստանալու համար: Նավթի ջերմային գործակիցը 1,5 է:

53

Օդի բացարձակ խոնավությունը 40 գ/մ^3 է, իսկ հարաբերական խոնավությունը՝ 80% : Որոշել ամբողջապես հազեցման համար անհրաժեշտ պակասող ջրային գոլորշիների քանակը:

(54 – 55) Քաղաքում օրվա ընթացքում օդի ջերմաստիճանը չափել են և ստացել են $-1^\circ, -4^\circ, -6^\circ, -2^\circ, +7^\circ, +16^\circ, +10^\circ, +4^\circ$ ցուցանիշները:

54

Որոշել ջերմաստիճանի տատանման օրական լայնույթը:

55

Որոշել օրական միջին ջերմաստիճանը:

56

Երկու քաղաքներ գտնվում են հասարակածի վրա և իրարից հեռու են 15° -ով: Որքա՞ն կլինի նրանց հեռավորությունը կմ-ով: Ընդունել, որ $1^\circ = 111$ կմ:

57

Որոշել Արեգակի ճառագայթների անկման անկյունը Կիևում (մոտավորապես՝ հս.լ. $50^\circ 30'$ և արլ.ե. $30^\circ 40'$) դեկտեմբերի 22-ին:

58

Լեռան գագաթի բացարձակ բարձրությունը 5895 մ է, իսկ հարակից իջվածքի բացարձակ բարձրությունը՝ -105 մ: Եթե իջվածքում օդի ջերմաստիճանը՝ $+38^\circ\text{C}$ է, ապա որքա՞ն կլինի այն լեռան գագաթին (հաշվարկը կատարել 5°C -ով):

59

Լեռը գտնվում է 45° գուգահեռականի վրա՝ ծովի ափին, այդ պահին ստորոտին օդի ջերմաստիճանը՝ 0°C է: Լեռան գագաթի բարձրությունը՝ 5000 մ է: Որքա՞ն կլինի մթնոլորտային ճնշումը լեռան գագաթին (հաշվարկը կատարել 100 մմ-ով):

60

Հաշվել տվյալ տեղանքում մագնիսական ազիմուտի մեծությունը, եթե ուղղության անկյունը 115° է, իսկ մագնիսական խտտորումը արևելյան է՝ 7° :